

νικοῦ κοινοῦ ἀγαπηθέντος, καταστήσῃ δὲ καὶ τὸν ἰδρυτὴν τῆς δημοσίᾳ κοινωνὸν τῆς χαρᾶς ἣν αἰσθάνεται ὅτι τὸ ἔργον του ἐκεῖνο πρόσκοψε καὶ εὐωδώθη.

Ο πρὸ δεκαετίας ιδρύσας τὴν Ἐστίαν σκοπὸν αὐτοῦ κύριον προετίθετο—καὶ τὰ πράγματα ἀπέδειξαν εὔτυχῶς ὅτι ἡ ἐπιβολὴ αὐτοῦ οὐδὲ παραβολὸς ἦτορούδ’ ἔωλος ἀπέβη—νὰ καταστήσῃ τὸ φύλλον τοῦτο ἀληθινὴν πνευματικὴν ἑστίαν τοῦ ἐλληνικοῦ ἔθνους, ὃπου νὰ συνδαυλίζωσι μὲν καὶ ὑποτρέφωσι τὸ πῦρ πᾶσαι αἱ εὐσταλεῖς αὐτοῦ φιλολογικαὶ δυνάμεις, νὰ θάλπωνται δὲ κύκλῳ καθήμενοι οἱ τὸ ἄμουσον βίγος μὴ ἀσμενίζοντες. Εἰς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ ἐκείνου ἐχώρησεν ἀσφαλεῖ καὶ ἀδιστάκτῳ τῷ βρήματι, συγκεντρώσας μὲν περὶ τὴν σύνταξιν τῆς Ἐστίας πάντας σχεδὸν τοὺς ἀριστεῖς τῶν νέων ἐλληνικῶν γραμμάτων, προθύμως δ’ ἀποδεχόμενος, εἰς παρασκευὴν τῆς διανοητικῆς πανδαισίας, τὴν συμβολὴν τῶν νεαρῶν ταλάντων, ἀτινα ὁσημέραι ἀφθονώτερον διεκρίνοντο καὶ ἐπεβάλλοντο, οὕτως εἰπεῖν, εἰς φύλλον περιοδικὸν τοιαύτην ἔχον τῆς ἀποστολῆς αὐτοῦ τὴν συναίσθησιν.

Οἱ τὴν διεύθυνσιν τῆς «Ἐστίας» παρὰ τοῦ πρώτου αὐτῆς ἰδρυτοῦ παραλαβόντες, καθῆκον αὐτῶν ἐνόμισαν νὰ βαδίσωσιν ἀδιαπτώτως τὴν ὁδὸν ἣν εἶχεν ἐκεῖνος τοσοῦτον ἐπίτυχῶς χαράξει. Ἀν προσεπάθησαν καὶ ἵκανῶς κατώρθωσαν νὰ εὑρύνωσιν αὐτήν, αἵτια τούτου μία καὶ μόνη ἀλλ’ ἀκριβῶς ἀποχρῶσα ὑπῆρξεν ὁ ὁσημέραι αὔξων ἀριθμὸς τῶν ἀναγνωστῶν καὶ συνδρομητῶν τῆς Ἐστίας, ἡ ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος μείζων διάδοσις αὐτῆς ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἡ διαρκῶς ἐπιφανέστερον ἐκδηλουμένη συμπάθεια τοῦ ἐλληνικοῦ κοινοῦ πρὸς τοὺς ἀτρύτους καὶ βαρεῖς ἀγῶνας τῆς τε διεύθυνσεως καὶ τῶν συντακτῶν αὐτῆς.

Εἰς κύρωσιν τῶν λόγων ἡμῶν τούτων ἀρκεῖ ἐν μόνον γεγονός, ἡ προϊσ్σα αὔξησις τῶν συνδρομητῶν τῆς «Ἐστίας», πρὸς οὓς καὶ χρέος ἡμῶν ὑπολαμβάνομεν νὰ ἐκφράσωμεν ἐπὶ τῇ σημερινῇ εὐκαριΐᾳ τὰς θερμὰς ἡμῶν εὐχαριστίας ἐπὶ τῇ ἀγάπῃ καὶ στοργῇ μεθ’ ἣς περιέθαλψαν τὸ φύλλον τοῦτο.

Ἄλλ’ ὑπέρτατον καὶ πρώτιστον ἡμῶν καθῆκον αἰσθανόμεθα κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην νὰ σφίγξωμεν εὐγνωμόνως τὴν χεῖρα τῶν ἡμετέρων συντακτῶν, εἰς οὓς κυρίως καὶ πρὸ πάντων ὀφείλεται ἡ ἐπίτυχία τοῦ ἡμετέρου ἔργου, καὶ νὰ τελέσωμεν εὐλαβές τὸ μνημόσυνον ἐκείνων ἐξ αὐτῶν, ὅσοι προώρως ἀπέλιπον ἡμᾶς, ἀναρπασθέντες ὑπὸ τῆς μοίρας. Καὶ τούτων καὶ ἐκείνων τὰ ὄνόματα θέλουσι προσεχῶς δημοσιευθῆ ἐν τῇ Ἐστίᾳ, μετὰ καταλόγου πλήρους τῶν ἀπὸ δεκαετίας δημοσιευθέντων ἐν αὐτῇ, ὅστις ἔσται καὶ ἡ κρατίστη πασῶν ἀπόδειξις

τῆς ἀληθείας ὡν ἐλέγομεν πρὸ μικροῦ.

Δὲν δυνάμεθα δὲ τέλος νὰ λησμονήσωμεν τοὺς τε ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐκτὸς αὐτῆς ἡμετέρους ἀνταποκριτὰς τοὺς μετὰ τοσούτου ζήλου καὶ ἀφιλοκερδείας ἐργασθέντας εἰς διάδοσιν αὐτῆς καὶ ὑποστήριξιν, ὡν εὐγνωμόνως ἀναγράφομεν τὰ ὄνόματα ἐν τῷ φύλλῳ τούτῳ.

Ἀποβλέποντες νῦν εἰς τὸ μέλλον μεθ’ ὅλου τοῦ θάρρους ὅπερ δικαίως ἐμπνέει ἡ τῆς ἐκπληρώσεως τοῦ καθήκοντος ἀκριβῆς συνείδησις, ἡ συναίσθησις τῆς ἀγαθῆς προαιρέσεως καὶ τὸ ἐπὶ τὴν ἀμείωτον συμπάθεια τῶν ἡμετέρων ἀναγνωστῶν πεποίθησις, οὐδεμίαν νομίζομεν ἀξίαν ἡμῶν τε καὶ αὐτῶν ἐπαγγελίαν, ἐκ τῶν συνήθων ἐκείνων ἃς διατυπωνίει συνήθως ἡ θήρα τοῦ κέρματος ἡ τῆς φήμης.

Θὰ πράξωμεν ἀπλῶς τὸ καθῆκον ἡμῶν, ὡς ἐπράξαμεν αὐτὸ μέχρι τοῦδε, καὶ ἐλπίζομεν ὅτι θέλει τοῦτο ἐκτιμηθῆ ὡς μέχρι τοῦδε ἐξετιμήθη.

ΑΜΑΡΥΛΛΙΣ

[Συνέχεια καὶ τέλος· ίθε προηγούμενον φύλλον.]

I'

Τὴν τρίτην τὸ πρωὶ — ἥτον βλέπεις καὶ τρίτη — ἐνῷ ἡμην μὲ τὸν ἐπιστάτην τοῦ θείου μου εἰς τὰ ἀλώνια, ὃπου ἐγίνετο ἀληθινὸν πανηγύρι διότι ἡσαν ὅλα σχεδὸν εἰς ἐνέργειαν, καὶ ἐνῷ πρώτην φορὸν ἐπαρατηροῦσα μὲ πόσον κόπον γίνεται αὐτὸ τὸ ψωμί, τὸ διοῖον εύρισκομεν ἐτοιμον ἡμεῖς οἱ κάτοικοι τῶν πόλεων, κακποιοι, μοῦ ἐκτύπησε τὴν ῥάχιν. Στρέφω καὶ βλέπω ἀπὸ ὅπερ μου τὸν κ. Ἀναστάσιον.

— Ἀληθινὸς νοικοκύρης ἐγείνατε πλειά· ἀν σᾶς ἔβλεπεν δ θεῖός σας θὰ ἐνθουσιάζετο! μοῦ λέγει γελῶν.

— Ολα τὰ χρεωστῶ εἰς σᾶς, εἴπα· ὁ διδάσκαλος ἔκαμε μαθητήν, ἀρχάριον βέβαια ἀκόμη, ἀλλὰ δ ὅποιος ἔχει ὅλην τὴν ὄρεξιν νὰ προδεύσῃ εἰς τὸ μέλλον.

— Καὶ εἶνε προωδευμένος τόρα ἀρκετά· τὸ σπουδαιότερον εἶνε ν’ ἀγαπήσῃ κάνεις τὴν φύσιν...

— Αὐτὸ τὸ ἀπέκτησα χωρὶς νὰ τὸ ἐννοήσω... Πηγαίνωμεν εἰς τὸν πύργον νὰ καθήσωμεν.

— Ὁχι, ὥχι! κ’ ἐγὼ τρελλαίνουμαι διὰ τὰλώνια· μ’ ἀρέσει νὰ βλέπω τὰ βώδια νὰ γυρίζουν ἔτσι σοφαρὰ τὴν ῥοκάναν μὲ σκυμμένο τὸ κεφάλι καὶ νὰ τρίβεται κάτω ἀπὸ τὰ πόδια των τὸ λειζώμα. Κυττάζετε ἔκείνην την χωριατοπούλα τί ώραια στέκει ὄρθι ἐπάνω, μὲ τί χάριν κρατεῖ τὴν βουκέντρων... νομίζει κάνεις πῶς εἶνε ἀρχαῖον ἄγαλμα... “Α! νά! τὴν ἐμμάτιασα κ’ ἐγλύστρησε.

— Έλατε νὰ καθήσωμεν ἐδῶ ἐμπρὸς 'ς τὴν ἀχυροκαλύβαν, ποῦ εἶνε σκιά, τοῦ εἴπα.

Μία χωρικὴ ἔτρεξε νὰ μᾶς βάλῃ προσκέφαλα, ἀλλ' ἡμεῖς ἐπροτιμήσαμεν δύο δεμάτια ἀπὸ στάχυα. Μετὰ διαφόρους διαιλίας τὸν ἥρωτησα περὶ τῆς κόρης του:

— Εκείνη! τόρα ποῦ μαζεύεται εἰς τὸ σπίτι μοῦ ἀπήντησε ως νὰ ὡμιλοῦσε περὶ μικροῦ παιδίου, ὅλην τὴν ἡμέραν περνᾷ εἰς τάλωνα. Ἀπὸ τὸ πρωτὶ παίρνει τὸ κέντημα τῆς καὶ πηγαίνει ἔκει, τάχα πῶς θὰ κεντήσῃ, καὶ τὴν περισσότερην ὥραν γυρίζει μεσ' 'ς τοὺς ἥλιους, ως ποῦν ἀρρωστήσῃ τὸ παλιοκόριτσο!... προσέθεσε μὲ τὸν ἐπιπλήκτικὸν του ἑκεῖνον τρόπον, ὁ ὄποιος εἶνε περισσότερον παρὰ χαῖδευμα.

— Ἀλήθεια, μοῦ λέγει μετὰ μικρὰν σιωπήν, ἐπειδὴ ἡλθε λόγος τόρα καὶ εἴμεθα μόνοι, θὰ σᾶς ἐρωτήσω κατ', εἰς τὸ δόποιον σᾶς παρακαλῶ νὰ μοῦ ἀποκριθῆτε μὲ εἰλικρίνειαν.

— Μὴν ἀμφιβάλλετε, ἀπεκρίθην μὴ ἐννοῶν ἀκόμη περὶ τίνος ἐπρόκειτο.

— Νὰ μὴ με παρεξηγήσετε διὰ τὴν ἔρωτησιν μου. Βέβαιωθῆτε ὅτι μόνον ἡ ἐμπιστοσύνη τὴν δόποιαν μοῦ ἐμπνέει ἡ φιλία σας καὶ ἡ ἐκτίμησις μου πρὸς τὸν χαρακτῆρά σας μὲ κάμνουν νὰ τὸ πράξω. Ἄν ἦτο ἄλλος παρὰ σεῖς, δὲν θὰ τὸ ἔκαμνα.

Αὐτοὶ οἱ πρόλογοι ἀρχισαν νὰ μὲ ἀνησυχοῦν, ὡσδὴν νὰ εἴχα προαίσθημα.

— Εὐχαριστῶ πολὺ διὰ τὴν ἐκτίμησίν σας καὶ εὔχομαι νὰ μοῦ εἶνε δυνατὸν νὰ σᾶς φανῶ χρήσιμος, εἴπα μὲ μικρὰν ταραχήν.

— Περισσότερον παρὰ κάθε ἄλλος ἐγνωρίσατε σεῖς τὴν κόρην μου. Καὶ ἔνεκα τῆς ἔζοχῆς ἐδῶ, ἡ δόποια εἶνε ἀπηλλαγμένη ἀπὸ τοὺς περιορισμοὺς τῆς ἔθιμοταξίας, καὶ ἔνεκα τῶν χαρακτήρων σας, οἱ δόποιοι τόσον καλὰ συμβιβάζονται, εἴσθε εἰς οἰκειοτάτην σχέσιν μαζὶ τῆς—δὲν εἴν' ἀλήθεια;

— Βέβαια, ἐσυλλαβίσα. Ἐννοεῖς ὅτι τὰ εἴχα ὀλίγον χαμένα, δὲν ἡξευρα ποῦ θὰ ἀπολήξῃ...

— Εμένα μὲ τυφλώνεις ἡ πατρικὴ ἀγάπη, εἰς τὰ μάτια μου φυσικὰ ἡ κόρη μου δὲν ἔχει κανὲν ἐλάττωμα παρὸ ἐπιπολαιότητα ὀλίγην, ἡ δόποια θὰ περάσῃ μὲ τὴν ἥλικιαν. Σεῖς δὲν διεκρίνατε κανὲν ἐλάττωμά της; Φιλαρέσκειαν ἔξαφνα, ἡ ἄλλο βαρύτερον, τὸ δόποιον νὰ εἶνε φόβος μήπως καταστήσῃ δυστυχῆ τὸν ἄνθρωπον, δὲν δόποιος θὰ ἥνωνε τὴν τύχην του μὲ τὴν ίδιαν τὴν;

— Εμενα ἄλλαος.

— Μὴ διστάζετε, προσέθηκεν ἑκεῖνος μειδιῶν εἰρωνικῶς σχεδόν, ἐννοῶ πόσον εἶνε δύσκολος ἡ θέσις σας, ἀλλὰ σᾶς παρακαλῶ, θυσιάσατε μίαν στιγμὴν δλα τὰ τυπικὰ φιλοφρονήματα, καὶ συλλογισθῆτε ὅτι ἔχετε ἐνώπιόν σας ἔνα πα-

τέρα ἔτοιμον νάκουση ἀπαθῶς τὴν γνώμην σας περὶ τῆς κόρης του, τὴν γνώμην σας, ἡ ὅποια θὰ τοῦ εἶνε πολύτιμος, διότι θὰ πρόκηται νὰ ἔξασφαλίσῃ τὸ μέλλον ἑκείνης καὶ νὰ καταστήσῃ εύτυχη τὰ τελευταῖα ἔτη αὐτοῦ. Ἐπειδὴ ἀπορεῖτε, ίδού περὶ τίνος πρόκειται—εἰσθε τόσον στενὸς φίλος ὡστε σᾶς τὸ ἐμπιστεύομαι: Πρὸ δύο ἑτῶν ἔχω ὑποσχεθῆ τὴν χεῖρα τῆς κόρης μου!

Φαντάσου τί ἔκρηξις βόμβας ἦτον αὐτή! Καὶ δύνας, ώστα νὰ μὴν εἰδε τὶ ἀποτέλεσμα ἐπέφερεν εἰς τὴν φυσιογνωμίαν μου ἡ ἀνέλπιστος ἀγγελία, ἔξηκολούθησε μὲ τὸ διαρκὲς μειδίαμά του, τὸ δόποιον εἴχε καὶ κάποιαν χαρηκαίαν:

— Ο μέλλων γαμβρός μου εἶνε καθ' ὅλα ἔξαρετος, μοναδικός, ὅπως τὸν θέλω, καὶ τὴν ἀγαπᾶ—σπουδαιότατον αὐτό, διότι ὁ γάμος δὲν εἶνε ἐμπορικὴ ἔταιρια. Καὶ αὐτὴ τὸν ἀγαπᾶ. Πλησιάζει ὁ καιρός, δημο πρέπει νὰ τελειώσῃ τὸ ζήτημα αὐτό· εἴμαι ἡλικιωμένος, δὲν ἡζεύρω τὶ μ' εύρισκει ἔξαφνα καὶ ἡ κόρη μου μένει χωρὶς στήριγμα. Μόνον αὐτὸς ὁ δισταγμὸς μὲ τρώγει: τάχα θὰ εἶνε εύτυχης ἑκεῖνος, δὲν δόποιος θὰ ζήσῃ της;

Χωρὶς νὰ θέλω:

— Θὰ εἶνε διεύτυχεστερος ἄγνωστος τοῦ κόσμου, εἴπα. 'Αλλ' ἐννόησα ὅτι τὸ εἴπα μὲ τόνον φωνῆς ἐνθουσιώδη τόσον, ὡστε δ. κ. 'Αναστάτωσις μ' ἐκπύτταξε μὲ προσοχὴν πάντοτε μειδιῶν καὶ μοῦ ἐδωκε τὸ χέρι:

— Σᾶς πιστεύω, εἴπε, καὶ σᾶς εὐχαριστῶ· ἡ γνώμη σας αὐτὴ μὲ καθησυχάζει, μὲ στερεώνει εἰς τὴν ὑπόσχεσίν μου.

Η μοῖρά μου μοῦ εἴχε προορίση νὰ ὑπογράψω ἐγὼ δὲνδιος τὴν καταδίκην μου!...

“Οταν ἔφυγεν δι γείτων μου, ἐσυλλογίσθην ὅλην τὴν οἰκτρότητα τῆς θέσεώς μου· τὶ πτῶσις αἰφνιδία, ἀπὸ τὸν οὐρανὸν εἰς τὸ βάραθρον!... Η εύτυχία λοιπὸν εἴχεν ἐλθῃ πρὸς ἐμὲ δλα μαγικά της θέλγητρα, μὲ εἴχε πλησιάση, μὲ εἴχεν ἐγγίση σχεδόν, καὶ ὅταν ἀπλωσα τὸ χέρι νὰ δεκχῶ τὰ δῶρά της, εἰδα ὅτι θὰ μόνον φάντασμα καὶ ἔξηφανίσθη καὶ ἐχάθη;... Εἰχα προχωρήση πολύ, πολὺ ἀσυλλόγιστος εἰς τὸν κατήφορον τῶν ἐλπίδων. — Πρώτη ἀπόφασις, τὴν δόποιαν ἔλαβα καὶ τὴν δόποιαν, ἔδωκα εἰς τὸν έαυτόν μου ὄρκον, νὰ ἐκτελέσω ἀμετακλήτως, ἦτον: ἀφοῦ ἔχανα τὴν εύτυχίαν, νὰ σώσω τούλαχιστον τὴν ἀξιοπρέπειάν μου—καὶ πῶς ἄλλως παρὰ προσποιούμενος ἀπάθειαν καὶ ἀναχωρῶν τὸ γρηγορώτερον... εὐθὺς τὴν ἄλλην ἡμέραν;

“Ολα τὰ πράγματα πότε ἀρχισα νὰ τὰ βλέπω κατ' ἄλλον τρόπον. Εἰς τὴν διαγωγὴν τῆς Ἀμαρυλλίδος πρὸς ἐμὲ δὲν ἔβλεπα ἄλλο παρὰ γυναικείαν ἐπιπολαιότητα καὶ φιλαρέσκειαν,

ούτε τὸ ἐλάχιστον δεῖγμα συμπαθείας ή ἀγάπης. Καὶ εἰς τὸ ἀνεξήγητον δὲ αὐτὸ διάβημα τοῦ πατρός, νὰ ἔλθῃ νὰ μ' ἐρωτήσῃ τὶ φρονῶ περὶ τῆς κόρης του, εὑρίσκα τὴν ἔξηγησιν: Εἰχεν ἐνοήση βέβαια ὅτι τὴν ἀγαπῶ καὶ, διὰ νὰ μοῦ κόψῃ τὰς ἐλπίδας μου μ' εὔμορφον καὶ λεπτὸν τρόπον, μοῦ ἀπεκάλυψεν ὅτι ἡ κόρη του ἀγαπᾷ ἄλλον, ὅτι ἀνήκει εἰ; αὐτὸν καὶ νὰ τραβῶ ἀνοικτὰ ἔγώ...

"Τσερόν αἱ ιδέαι μου αὐταὶ ἄλλαξαν ὀλίγον, ἀλλὰ τότε μοῦ εἶχαν ῥίζωθη τόσον καλὰ—εύτυχῶς,—ώστε μὲ προπέμψη, ὥστε ὅτο περιττὸν νὰ τὸν ἀποχαιρετίσω. "Ιππευσα καὶ ἐπῆρα τὸν δρόμον πρὸς τὸν πύργον. Εὐθὺς ὅμως ἀμα ἐκλεισθῇ μὲ κρότον ὅπισθεν ἡ θύρα ἐκείνη, ἡ ἀληθινὴ θύρα τῆς εύτυχίας μου, ἔχασα ὅλον τὸ θάρρος μου. Παρ' ὀλίγον νὰ γυρίσω πάλιν ὅπισω, νὰ κτυπήσω, νὰ ἔμβω καὶ νὰ πέσω εἰς τὰ πόδια τοῦ οἰκοδεσπότου, νὰ τοῦ εἴπω ὅτι ἡ εύτυχία μου κορέμαται ἀπ' αὐτὸν, ὅτι ἀγαπῶ τὴν κόρην του—Καλά, ἀλλὰ μήπως μ' ἀγαπῷ κ' ἐκείνη;.. Μάλιστα! ἀπόδειξε ἡ ἀπάθεια της.—Ἐτοι φέρεται γυναικα ποῦ ἀγαπᾷ ἄλλον, ἄλλον, ἀγαπᾷ τὸν καλότυχον ἐκείνον, τὸν μέλλοντα σύζυγόν της... Μήπως δέν μου τὸ εἴπε φανερὰ καὶ ἔδεστερα ὁ πατέρας της τὸ πρωὶ εἰς τάλωνια!... Δὲν μ' ἀγαπᾷ; Άλλὰ τότε πῶς μοῦ ἐφέρετο μὲ τέτοιον τρόπον; "Οχι πάλιν! δέν ὅτο ὀφέλεια αὐτὴ, οχι γυναικα ποῦ ἀγαπᾷ ἄλλον δέν ἡμποροῦσε νὰ μοῦ φερθῇ ἔτσι, παρὰ μόνον ἐν εἰς φοβερὴ κοκέττα. Λοιπὸν τίποτε ἄλλο δὲν εἰνε παρὰ κοκέττα πρώτης τάξεως... .

"Η εἰδῆσις τῆς αἰφνιδίας ἀναχωρήσεως μου διεδόθη εἰδύς καὶ ἔφιασε καὶ εἰς τοῦ γειτονός μου, διότι ἄμα ἐπῆρα νὰ τὸν ἀποχαιρετίσω, πρὶν τοῦ ἀναφέρω τίποτε:

— Καλέ, ἀλήθεια φεύγετε; μοῦ εἴπε μὲ προσποιημένην ἀπορίαν.

— Ναι! ἀπεκρίθην ξηρά, εἶνε ἀνάγκη νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὰς Ἀθήνας.

— Μὰ τὸ πρωὶ δέν μου εἴπατε τίποτε.

— Εἶχα τὸ μεσημέρι τηλεγράφημα.

Βέβαια ἐνόησεν ὅτι ὅτον ψεῦμα αὐτό, ἐντούτοις ἔκαμεν ὅτι τὸ ἐπίστευσεν. Ἐκεῖνος ἦθελε, φίλε μου, νὰ εὐκολύνῃ τὴν ὑποχώρησίν μου. Ἐκεῖ, ἀνοίγει ἡ θύρα κ' ἔρχεται ἡ Ἀμαρυλλίς κόκκινη, ἔναντι μέρη ἀπὸ τὸν ἥλιον.

— Τι! Θὰ φύγετε; λέγει μὲ τόνον ἀπορίας καὶ ἐπιπλήζεως.

— Ναι... δυστυχῶ!

Κατώρθωσα νὰ μὴ κάσω τὸ ἀπαθές ψόφος μου, ἀλλὰ ἡ καρδία μου ἐσπαράσσετο μέστα μου μὲ τὴν ιδέαν ὅτι εἴνε ἡ τελευταία φορὰ ποῦ τὴν βλέπω.

— Μὴ φύγετε! μοῦ εἴπε μὲ παρακλητικὴν γλυκύτητα, ἡ ὅποια μ' ἔκλονησε.

— Δὲν θέλωνδ φύγω, σας βέβαιω· ἀλλὰ πρέπει!

Ἐτόνισα ἐπίτηδες αὐτὸ τὸ πρέπει καὶ μὲ τὴν ἄκραν τοῦ ματιοῦ μου εἶδα τὸν κ. Ἀναστάσιον πονηρῶς μειδιῶντα.

— Ἀφοῦ πρέπει! πολὺ καλά! εἴπεν ἐκείνη μὲ πικρίαν καὶ ἀνέλαβεν ψόφος παρά ποτε ἀπαθέτες, ὑπερήφανον, ἀγέρωχον, τὸ ὄποιον διετήρησεν ἔκαμπτον μέχρι τῆς ὥρας τῆς ἀναχωρήσεως μου, τὴν 11ην τῆς νυκτὸς.

— Οταν τῆς ἔδωκα τὸ χέρι μὰ τελευταίαν φοράν τὰ γόνατά μου ἐλύγισαν, ἐστηρίχθην εἰς ἔν κάθισμα, ἀλλ' ἐκείνη διετήρει ἀπάθειαν, ἡ ὅποια μ' ἐπείσμωσε.

— Βέβαια δὲν ἡσθάνθη ποτὲ τίποτε πρὸς ἐμέ, εἴπα μὲ τὸν νοῦν μου καὶ τὴν ἐχαιρέτισα σιωπηλῶς.

— Καλὴν διασκέδασιν εἰς τὰς Ἀθήνας! ἡσαν οἱ τελευταῖοι λόγοι της, ἀπλοῖ, ξηροῖ, εἰρωνικοὶ κάπως.

— Ο κ. Ἀναστάσιος μὲ εἴπε ὅτι θὰ ἔλθῃ τὸ πρωὶ νὰ μὲ προπέμψη, ὥστε ὅτο περιττὸν νὰ τὸν ἀποχαιρετίσω. "Ιππευσα καὶ ἐπῆρα τὸν δρόμον πρὸς τὸν πύργον. Εὐθὺς ὅμως ἀμα ἐκλεισθῇ μὲ κρότον ὅπισθεν ἡ θύρα ἐκείνη, ἡ ἀληθινὴ θύρα τῆς εύτυχίας μου, ἔχασα ὅλον τὸ θάρρος μου. Παρ' ὀλίγον νὰ γυρίσω πάλιν ὅπισω, νὰ κτυπήσω, νὰ ἔμβω καὶ νὰ πέσω εἰς τὰ πόδια τοῦ οἰκοδεσπότου, νὰ τοῦ εἴπω ὅτι ἡ εύτυχία μου κορέμαται ἀπ' αὐτὸν, ὅτι ἀγαπῶ τὴν κόρην του—Καλά, ἀλλὰ μήπως μ' ἀγαπῷ κ' ἐκείνη;.. Μάλιστα! ἀπόδειξε ἡ ἀπάθεια της.—Ἐτοι φέρεται γυναικα ποῦ ἀγαπᾷ ἄλλον, ἄλλον, ἀγαπᾷ τὸν καλότυχον ἐκείνον, τὸν μέλλοντα σύζυγόν της... Μήπως δέν μου τὸ εἴπε φανερὰ καὶ ἔδεστερα ὁ πατέρας της τὸ πρωὶ εἰς τάλωνια!... Δὲν μ' ἀγαπᾷ; Άλλὰ τότε πῶς μοῦ ἐφέρετο μὲ τέτοιον τρόπον; "Οχι πάλιν! δέν ὅτο ὀφέλεια αὐτὴ, οχι γυναικα ποῦ ἀγαπᾷ ἄλλον δέν ἡμποροῦσε νὰ μοῦ φερθῇ ἔτσι, παρὰ μόνον ἐν εἰς φοβερὴ κοκέττα. Λοιπὸν τίποτε ἄλλο δὲν εἰνε παρὰ κοκέττα πρώτης τάξεως... .

— Άλλ' ἡ καρδία μου διεμαρτύρετο ἐναντίον ὅλων αὐτῶν τῶν κρίσεων τοῦ λογισμοῦ καὶ αἱ διαμαρτυρήσεις τῆς ἔγιναν τόσον ισχυραί, ὥστε ἐνῷ εἶχα φθάση σχεδὸν εἰς τὸν πύργον, μὲ τραβοῦσ' ἐκείνη νὰ γυρίσω πάλιν ὅπισω, νὰ περάσω διὰ τελευταίαν φορὰν ἀπὸ τὰ παράθυρά της τὰ κλειστά.—Τὴν ἀγαπῶ! ἔλεγε μία φωνὴ εἰς τὴν καρδίαν μου, καὶ ἀφοῦ τὴν ἀγαπῶ θὰ εἴπῃ ὅτι μὲ ὅλα αὐτὰ εἴνε ἀξία τῆς ἀγάπης μου!

— Εστρέφα τοὺς χαλινούς πρὸς μεγάλην ἀπορίαν καὶ λύπην τοῦ ἵππου μου καὶ ἔγύρισα πάλιν ὅπισω· ἐπλησίαζα ὅλονέν, διέκρινα μέσα εἰς τὴν ἀστροφεγγιὰ τὸ ἀσπρό χαριτωμένον σπιτάκι της, ὅπως τὴν πρώτην ἐκείνην φοράν ποῦ ἐπήγαινα ἐκεῖ... ."Οταν ἐπλησίασα ὅμως πολὺ ποντά, τότε ἐσυλλογίσθηκα πόσον ἀτοπὸν ὅτο νὰ περάσω πάλιν καὶ πῶς ἡμποροῦσαν νὰ μὲ ἰδοῦν καὶ νὰ μὲ παρεξηγήσουν. "Άλλα δὲν ἦμην κύριος τοῦ ἑαυτοῦ μου. "Εφθασα ἐμπρὸς εἰς τὴν πλαγίαν θύραν, κάτω ἀπὸ τὰ παράθυρα τὰ πρὸς τὸν δρόμον. Τὸ διωμάτιόν της ὅτο φωτισμένον, τὰ παραθύροφυλλα κλεισμένα. Χωρὶς νὰ συλλογίσθω τὸ ἀνόητον τοῦ πράγματος ἐσταυμάτησα ἀκριβῶς ἀπὸ κάτω κ' ἐκαρφώσα τὰ βλέμματα εἰς τὸ παράθυρον. "Εξαφνα τὰ παράθυροφυλλα ἀνοίγουν μὲ δρυμὸν καὶ προβάλλει εἰς τὸ παράθυρον. Τὰ μαλλιά της ἐπελεγμένα τῆς ἐστεφάνωσην τὴν μορφήν· τὴν ὄψιν της δὲν ἡμποροῦσα νὰ τὴν ιδῶ, τὰ κινήματα της μόνον ἡσαν ὡσὰν ἀνήσυχα καὶ ταρα-

γμένα. Μόλις ἐπρόφθασα νὰ κινηθῶ ἀπὸ τὴν θέσιν μου ὅλιγον· ἔσκυψα καὶ ἐκύτταξα τάχα κατὰ γῆς. "Ημην εἰς τὴν σκιὰν εὐτυχῶς.

— Ποὺς εἶνε; ἔκραξε μὲ ἀνησυχίαν.

Μόλις ἐψιθύρισα:

— 'Εγώ....

— Σεῖς; — Εἶνε ἀπερίγραπτος ὁ τόνος μὲ τὸν δόποιον τὸ εἶπε αὐτὸ τὸ Σεῖς!

— Ναί!.... Καὶ παρ' ὅλιγον νὰ τῆς τὰ εἶπῶ ὅλα.... 'Αλλ' ἀν ἔγελοῦσε εἰς ἀπάντησιν τῶν αἰσθημάτων μου;.... 'Αφοῦ ἀγαπᾷ ἄλλον!

... 'Η ἰδέα αὐτὴ μ' ἐπάγωσε.—Εἰχα χάση τὴν συγαρθήκην μου, εἶπα (αὐτὸ εὐρῆκα μόνον πρόχειρον πρόσφασιν) ἐνόμισα ὅτι μου ἐπεσ' ἐδῶ... ὅταν ἐπέπεισα... καὶ ἡλθα.... νὰ τὴν εὕρω.... 'Αλλὰ τώρα βλέπω πᾶς τὴν εἴχα.... εἰς τὴν ἄλλην τάσπιν.

Εἰς ὅλα αὐτὰ βέβαια ἐμπερδεύθηκε φοβερά ἡ γλώσσα μου. Καὶ εἰς ἀπάντησιν ἐκείνην ἔκλεισε μὲ βίαν τοπαράθυρον χωρὶς νὰ μου εἴπῃ οὔτε καληνύκτα. Οὔτε καληνύκτα! ἀκούεις;

"Ἐψυγα ἔζω φρενῶν κ' ἔζεθύμανα ὅπως ἄλλοτε εἰς τὸ καύμένον τὸ ἄλογον, τὸ δόποιον ἔφερα εἰς τὸ πύργον ἐντὸς πέντε λεπτῶν. Θαύμα εἶνε πᾶς δὲν ἐκτύπησα ἐπάνω εἰς κανένα πεύκον μέσ' ε' τὰ σκοτεινὰ νὰ γείνω κομμάτια.

Χαριτωμένον ὑπνον ἔκαμα ἐκείνην τὴν νύκτα!... Τὴν αὐγὴν ἀμα ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος ἔψυγα. 'Ο κ. 'Αναστάσιος μὲ προέπεμψεν ἔως τὰ σύνορά του καὶ ὅταν ἀποχαιρετίσθημεν δὲν μὲ ἀφῆσε χωρὶς ἀσπασμὸν καὶ χωρὶς νὰ μου σφίγξῃ τὸ χέρι μου μὲ τὰ δύο του χέρια καὶ νὰ μου εἴπῃ:

— Είμαι βέβαιος ὅτι πολὺ γρήγορα θὰ ίδωθῷμεν πάλιν.

— Ναί, εἶπα μέσα μου, σὰν μὲ ξαναϊδῆς γράψε με μου φθάνει τὸ φαρμάκι αὐτῆς τῆς φορᾶς...

Νὰ σου εἴπω ὅτι ἡ καρδία μου ἦτο ξεχειλισμένη ἀπὸ λύπην καὶ ἀπελπισίαν εἰς ὅλην τὴν ὁδοιπορίαν; αὐτὸ τὸ ἐννοεῖς. 'Η θάλασσα κατόπιν μ' ἐζάλισεν εὐτυχῶς τόσον ὥστε δὲν εἰχα καρμίλιαν συναίσθησιν. Τόρα ὅμως πάλιν, τόρα ποὺ σου τὰ εἶπα ὅλα, ὅλα, ἐρέθισα τὴν πληγήν, ἡ οποία δὲν ἔχει κλείση ἀκόμη...

Τί τὰ θέλεις; δὲν λέγω πᾶς θὰ ἀποθάνω ἢ πᾶς ἡ ἀγάπη μου αὐτὴ θὰ εἶνε ἡ πρώτη καὶ ἡ τελευταία τῆς ζωῆς μου. "Οχι δὲν εἶνε κανὲν αἰσθημα, τὸ δόποιον νὰ μὴ σύνηρ ὁ καιρός ἄλλα τὸ αἰσθημά μου αὐτὸ θὰ χρειασθῇ πολὺς, πολὺς καιρός διὰ νὰ σθυσθῇ».

IA.

— Εἶνε πρῶτος σου ἔρως σοθαρὸς αὐτὸς καὶ τὰ παιρνεῖς ἔτσι σιγὰ σιγὰ θὰ τραχυνθῇ ἡ καρδία σου ὅπως ὅλων μας. 'Εν τούτοις ἔν-

πρᾶγμα ἔζεύρω νὰ σου εἰπῶ δὲν εἶνε καρμιά ἀμφιβολία ὅτι ἐκείνη σ' ἀγαπᾶ.

'Επῆρα τὸν πῖλόν μου νὰ φύγω. Ἡτο μεσημέρια. Οι τελευταῖοι μου λόγοι τὸν εἰχον βυθίση πάλιν εἰς σκέψεις:

— Τὶ τὰ θέλεις, ἀπήντησε, τόρα, δσφ καθαρότερα βλέπω καὶ ἀπαθέστερα κρίνω, τόσφ ἡ ἰδέα αὐτὴ μου καρφώνεται εἰς τὸν νοῦν λυποῦμαι ἂν γείνω ἔγω ἀφορηὴ νὰ χάσῃ τὴν εὐτυχίαν της, προσέθεσε μελαγχολικῶς δὲν ἀρκεῖ ὅτι πονῶ ἔγω;

"Ἐξαφνα ἡ θύρα τοῦ δωματίου ἡνεάχθη βιαίως καὶ εἰσῆλθεν ὁ κύριος Ἀριστείδης, ὁ θεῖος τοῦ Στέφανου μὲ τὴν εύθυμον καὶ γελαστὴν μορφήν του. Εἶνε ἔξηκοντα ἐτῶν ἀνθρώπος, ἄλλ' ἔχει μέσα του ζωὴν τόσην, δσην τρεῖς εἰκοσαετεῖς νεανίδαι:

— Τὶ κάνετε ἐδῶ, παλιόπαιδα; Κογκρέσσο μοῦχετε ἀπὸ τὸ πρωΐ, μυστικὰ αἱ; Δὲν μὲ παίρνετε κ' ἐμένα; "Α! κατεργάφη, βάζω στοίχημα τί ἔλεγες ζ' τὸν ἄλλον κατεργάφη ἐδῶ, εἶπε πρὸς τὸν ἀνεψιόν του δεικνύων ἐμέ.

— Δὲν εἴχαμε τίποτε σπουδαῖα, θεῖε μου, ἐψιθύρισε πάντοτε μελαγχολικὸς ὁ Στέφανος.

— Τὸ ἔζεύρω πᾶς δὲν εἶνε σπουδαῖα, μὰ ἐσύ τὰ πῆρες ἔτσι· ἔλα, τί μου δίδεις ἂν σὲ κάμω καὶ γελάσης μὲ ὅλην σου τὴν καρδιάν;

— Γελῶ καὶ μόνον μὲ τὴν ἀστείαν πρότασί σας, ἀπήντησεν ὁ Στέφανος βεβιασμένως μειδιῶν.

— "Α, μου κάνεις ἀκόμη τὸν πονηρόν, αἱ; Έγὼ νὰ σου εἴπω λοιπὸν τὶ διμιλίαν ἔχεις μὲ τὸν φίλον ἐδῶ ἀπὸ τὸ πρωΐ· τοῦ λές τὰ κατορθωματά σου καὶ τοὺς ἔρωτάς σου μὲ τὴν κόρην τοῦ....

Τὸν διέκοψε ζωηρῶς:

— Τί; πᾶς; τὰ ζεύρετε καὶ σεῖς; εἶπεν ἀνήσυχος.

— Νομίζεις λοιπὸν ὅτι δὲν μανθάνω τὶ γίνεται εἰς τὸ κτήμά μου. Ζεύρω καὶ γιατὶ ἐφύγεις, ἀνόητε, καὶ ὅλα.

Ο Στέφανος ἐσιώπα ἐκθαμβώσκεις κ' ἐγώ σχιδῶς τοῦς αὐτοῦ.

— 'Αφοῦ εἴπατε τὰ δικά σας, καθήσετε τόρα ν' ἀκούσετε κ' ἔνα μικρὸ παραμυθάκι ποῦ θὰ σας πῶ, ἐξηκολούθησεν ὁ κ. 'Αριστείδης μετ' εὐθυμίας ἀκαταβλήτου, κ' ἐνεθρονίσθη εἰς ἐν κάθισμα. Μιὰ φορὰ κ' ἔνα καιρὸν ἡτον ἔνας ἀνθρώπος καλὸς κ' εἶχε φίλον ἔνα ἄλλον ἀνθρώπον πλειό καλόν. Ενῷ ἔτεραγαν κ' ἐπιναν μαζί γυρίζει καὶ τοῦ λέει ἔγω ἔχω ἔνα ἀνεψιὸν μάλαρμα, ἐσύ ἔχεις μιὰ κόρη διαμάντις, ἔρχεσαι νὰ δέσωμε τὸ διαμάντις τὸ μάλαρμα...

"Ηρχίσα νὰ μαντεύω κάτι τι μέσα εἰς τὸ παραμύθι αὐτός. Ή φυσιογνωμία τοῦ φίλου μου βαθητὸν καθίστατο μᾶλλον ἀνήσυχος ἢ ἀναπνοή

του ἐταχύνετο. Όθειος ἔξηκολούθησεν ἰλαρᾶς;

— Καλά, εἰπεν δὲ φίλος εἰς τὸν φίλον, καὶ ἐγὼ τὸ θέλω αὐτό, μόνον μὲν μία συμφωνία· ὅταν ἔλθῃ καὶ κατάλληλος ὥρα θὰ μοῦ στείλης τὸν ἀνεψιόν σου νὰ τὸν ἵδω χωρὶς νὰ τοῦ εἰπῆς ὅμως τίποτε. Θὰ γνωρισθῇ καὶ μὲ τὴν κόρην μου· ἀνταιράζῃ δὲν εἶναι τὸν ἄλλον καὶ εἶνε καὶ τοῦ γούστου μου, τελειωμένη ἡ δουλειῇ. Τὸ χέρι σου! Νάτο! καὶ ἐσφίξαν τὰ χέρια...

— Αστειεύεσθε, θεῖε μου; . . . ἐψιθύρισεν δὲ Στέφανος μὴ τολμῶν νὰ πιστεύσῃ τὴν ἀνέλπιστον εὔτυχίαν, ἢν προεμήνυσον οἱ λόγοι τοῦ θείου του.

— Σιωπή! τὸ ἐπιμύθιον δὲν τὸ εἶπα: δὲν ἔνας ἀπ' αὐτοὺς ἦτον δὲ καὶ ἀλλος ἄγω. Τὰ ἐκατάλλαβες τόρα, κουτέ! ἀπελπισμένε! καὶ ἐξεκαρδίσθη γελῶν.

Ο Στέφανος δὲν ἥδυνατο νὰ συνέληθῃ ἐκ τῆς ἐκπλήξεως· ἐκέπταζεν ὀφρηρμένος ἐναλλάξ τὸν θείον του καὶ ἔμε, ως νὰ ἐφοβεῖτο μὴ τοῦ ἐπαΐζαμεν ἀπὸ κοινοῦ κάνεν παιγνίδιον:

— "Α, Θωμᾶ ἀπίστε, θέλεις καὶ ἀποδείξεις λοιπὸν αἱ; "Ἐχω τὰ ἔγγραφα ἔδω! Ορίστε τὰ γράμματα ἀπὸ τὸν μέλλοντα πενθερόν σου, τὰ δόποια μοῦ ἐστέλλε καθ' ἔδομάδα. Καὶ ἔρριψεν ἐπὶ τῆς τραπέζης δέσμην ἐπιστολῶν. Ἐδῶ εἶνε γραμμένης ὅλαις ἡ πονηρίας, ποῦ ἔκαμες ώς ποῦ νὰ μοῦ ξετρελλάνῃς ὅχι μόνον τὴν κόρην, ἀλλὰ καὶ τὸν πατέρα ἀκόμη. Νὰ καὶ τὸ σημερινὸν γράμμα· ἔχει καὶ ἴδιον σου μέσα· πάρ' το καὶ ἐτοιμάσου νὰ φύγῃς τὸ ταχύτερον πρὶν ἀρρωστήσῃ τὸ κορίτσι ἀπὸ τὸν καύμό σου, Ἔρωτόκριτε, καρδιοκλέφτη. Εἰδες πῶς σου τὰ ἑτοίμασα ἔγω; "Ελα, φίλησέ με τόρα.

Ο Στέφανος δὲν ἐπρόσμενε παρὰ τὴν πρόσκλησιν τοῦ θείου του διὰ νὰ τὸν πνίξῃ μὲ ἐναγκαλισμοὺς καὶ φιλήματα, ἐνῷ ἐκεῖνος γελῶν ἔλεγε:

— "Ελα, φθάνει πλειά, φθάνει, ἀδολοφόνε θέλεις νὰ μὲ ζεκάμης γιὰ νὰ μὲ κληρονομήσῃς ἀπὸ τώρα! Θὰ μὲ πνίξῃ! Βοήθεια!... Φθάνει, φθάνει!.. Πήγαινε καὶ τὸν φίλον σου τόρα, τὸν πνευματικό σου!

— "Πέστην καὶ ἐγὼ εὐχαρίστως τοὺς ἀσπασμοὺς τοῦ Στέφανου· ἡ ἀπρόπτος αὕτη λύσις τοῦ ἐρωτικοῦ εἰδυλλίου του μὲ εἴχε γονητεύσῃ....

— Πάμε νὰ φάμε τόρα δῖοι μαζί· θὰ σᾶς ἀνοίξω καὶ μιὰ καινούργια μποτίλια κυπριώτικο νὰ πιούμε τὸν ύγεια μιᾶς ψυχῆς...

Ο Στέφανος σύμφωνος μὲ τὴν θεωρίαν του δὲν εἶχε διόλου ὅρεξιν εἰς τὸ γεῦμα· ἡτο τόσῳ χορτάτη ἡ καρδία του ὥστε δὲ στόμαχος δὲν ἐπείνα ποσῶς. Ἡτο ἄλλως τε καὶ ἐπασχολημένος μὲ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς πρὸς αὐτὸν ἐπιστολῆς τοῦ κ. Ἀναστασίου, ἡ δόποια ἡτο μακρὰ καὶ ἀπεκάλυπτεν ὅλην τὴν πλεκτάνην, ἦν εἴχον στήση μετὰ τοῦ κ. Ἀριστείδου διὰ νὰ συλληφθοῦν μέσα χω-

ρὶς νὰ τὸ ἥξεύρουν τὰ δύο ἄκακα περιστέρια τῆς ἀγάπης αὐτὸς καὶ.... ἡ Αμαρυλλίς—ἀφοῦ δὲ Στέφανος ἐπιμένει νὰ τὴν ὄνομάζῃ οὕτω:

«'Εὰν ἥξεύρατε καὶ οἱ δύο τὴν μυστικὴν συνθήκην μας, ἔγγραφε, θὰ εἰσθε βεβιασμένοι, προσποιημένοι δὲ εἰς ἀπέναντι τοῦ ἄλλου, δὲν θὰ ἐδοκιμάζατε ὅλα τὰ θέλγητρα καὶ τὰς ἀνησυχίας τῆς ὅχι καθ' ὑποχρέωσιν ἀγάπης. Ἰσως, ἵσως ἀκόμη δὲν θὰ σᾶς συνέδεε τότε τὸ γλυκὺ αὐτὸς αἰσθημα, τὸ δόπιον μόνον του ἐθλάστησε.» Κατωτέρω δὲ προσέθετε: «'Η δοκιμασία, ἔκείνη εἰς τὴν δόπιαν σὲ ὑπέβαλα τὴν τελευταίαν ἡμέραν ἡτο σκληρά, τὸ δύμολογώ, ἀλλ' ἥθελον νὰ ἴδω μέχρι τίνος βαθμοῦ δύναται νὰ φάσῃ ἡ ὑψηλοφροσύνη σου καὶ ἡ ἴσχυς τῆς θελήσεως σου ἀπέναντι ἰσχυροτάτου αἰσθήματος· διὰ τοῦτο σὲ ἄφησα νὰ τὴν ὑποστῆς μέχρι τέλους. Δὲν λυποῦμαι σ' ἐπιράννησα ὀλίγον, ἀλλὰ καὶ σὲ ἐξετίμησα· διότι ἐξῆλθες ἀληθής μάρτυς τῆς τιμῆς. Καὶ δὲ ἀνήρ πρέπει νὰ θέτῃ τὴν τιμὴν ὑπεράνω καὶ τοῦ ἔρωτος ἀκόμη!» Κατέληγε δὲ ὡς ἔτης: «'Η κόρη μου σὲ ἀγαπᾷ· αὐτὸς τὸ ἔχω ἐννοήσῃ πρὸ καιροῦ. Αν τῆς ἔδιδες παραμικρὰν ἐξήγησιν σύ, θ' ἀπεκαλύπτετο βεβαίως. Τὸ κλειστόν σου στόμα συνεκράτει κλειστὴν τὴν ἴδικήν της καρδίαν, ἀλλὰ δὲν ἔχημιώθης· τὸ αἰσθημα κλεισμένον ἔγεινε δυνατῶτερον. 'Αφ' ὅτου ἀνεχώρησες παρήλλαξε πολὺ, δὲν τρώγει, δὲν κοιμάται, ἔχασεν δῆλην τὴν εὐθυμίαν της, ἡ δόποια δὰ εἴχεν διλογοστεύσῃ ἀπὸ τίνος καιροῦ. Δὲν τῆς ἀπεκάλυψα τίποτε, ἀφησα εἰς σὲ τὴν δάφνην τοῦ ἀγῶνος. Μόνον τῆς ἔδειξα τηλεγράφημα τοῦ θείου σου, τὸν δόπιον ἐπίτηδες ἐπροκάλεσα νά μοῦ τηλεγραφήσῃ ὅτι μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἔρχεται ἐκεῖνος καὶ σὺ μαζί του. Μίαν στιγμὴν ἔχάρη, ἀλλ' ἔπειτα ἐκίνησε μὲ δυσπιστίαν τὴν κεφαλὴν καὶ ἀνέλαβε τὸ μελαγχολικὸν ὕφος της. Τηλεγράφησε λοιπὸν εὐθύς ἄμα λάθης τὸ γράμμα μου διὰ τὸ ἔρχεσαι· τότε πλέονθα πιστεύσῃ. Σὲ προσμένω ἀνύπομπόνως· εἶνε σκληρότης ἀσυγχώρητος ν' ἀφίνωμεν εἰς τὴν ἀμφιβολίαν ἐκείνην, τὴν δόπιαν καὶ οἱ δύο τόσον ἀγαπῶμεν.»

Μόλις ἀνέγνωσε τὴν ἐπιστολὴν δὲ Στέφανος καὶ ἐψυγεν ἀπὸ τὴν τραπέζαν:

— Δὲν τὸν χωρεῖ τὸ σπίτι! μὲ εἴπε γελῶν δὲν θεῖος του, καὶ ἔχει δίκαιον δὲν ἥξεύρεις τί κόρη εἶνε. "Αν ἡμην νεώτερος δὲν του τὴν ἀφινα...

IB'

Μετά τινας ἡμέρας δὲ Στέφανος μὲ τὸν θείον του ἀνεχώρησαν. Αὐτὴν τὴν φορὰν μοὶ ἐστείλεν ἔγγαριώς τὴν ἐπιστολήν, τὴν δόπιαν μοὶ ἔγγραφεν ἐκεῖθεν. Τὸ μᾶλλον ἐνδιαφέρον μέρος τῆς ἐπιστολῆς ἡτο ἡ συνάντησις του μετ' ἐκείνης:

«...» Αφησα ὅπισθι τὸν θείον μου μὲ τὰ πράγματά μας καὶ ἐτρεξαέγω ἐμπρὸς κατ' εὐθείαν εἰς

τοῦ μέλλοντος πενθεροῦ μου. "Οταν ἔφθασα ἐκεῖ ἥτο ἡ ὥρα 8 τῆς πρωίας. Μ' ἐπρόσμεναν καὶ οἱ δύο εἰς τὸ κιόσκι, ἀλλ' ὅχι τόσον ἐνωρίς. 'Αντήλλαξα μὲ τὸν κ. 'Αναστάσιον ἐγκάρδιον χειραψίαν καὶ πολυσήμαντον βλέμμα. 'Εκείνη ἀφορε συγκεχυμένη τὸ κέντημά της, ἡ ὄψις της ἐκοκκίνισε, τὸ χέρι της ἔτρεμεν, ὅταν ἤγγισε τὸ ιδικόν μου. Δέν μου εἶπε λέξιν ὃ πατήρ της μόνον μοῦ ἔζεφρασε τὴν εὐχαρίστησίν του, διότι τόσον ταχέως ἐπέστρεψε πάλιν εἰς τὴν ἕξοχήν.—Σᾶς ἐτυνειθίσαμεν τόσον πολύ, προσέθηκεν, ὥστε ἡ ἐλλειψίς σας μᾶς ἐκακοφάνη. Δὲνεν' ἀλήθεια; ἡρώτησε στραφεῖς πρὸς τὴν κόρην του.

'Εκείνη ἐψιθύρισεν ἀκατάληπτον καὶ καὶ ἔηκολούθησε τὸ κέντημα της. 'Ο πατήρ της εἶδε τὴν ἀμηχανίαν, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρισκόμεθα ἀμφότεροι καὶ ηὐδόκησε νὰ μᾶς ἀφήσῃ μόνους προφασισθεῖς ὅτι ἔχει ἐργασίαν μίαν στιγμήν. 'Εκείνη δὲν ἐστρέψε κἄν τὴν κεφαλήν, ἀφωιώμενη τάχα εἰς τὸ ἐργόχειρον.

"Ηλθα καὶ ἐστάθη ὄρθος ἐμπρός της:

— Τί ἔχετε καὶ εἰσθε θυμωμένη μᾶζη μου; Εἴπα μὲ φωνὴν τρέμουσαν.

Δὲν ἀνεσήκωσε κἄν πρὸς ἐμὲ τὸ βλέμμα καὶ μόνον ἐψέλλισε σκυμμένη καθὼς ἥτο:

— Τίποτε...

Δὲν ἥτο δυνατὸν νὰ κρατηθῶ πλέον!

— Μὲνομίζετε κακόν, ἀναίσθητον, καὶ μωρὸν ἀκόμη· διότι μωρὸν πρὸ πάντων εἶνε ἔκεινον οἱ δοποῖοι δὲν ἔννοοῦν τὴν ἀληθινὴν εύτυχίαν των! "Οχι! μ' ἀδικεῖτε· ἔννοω πολὺ καλὰ ποῦ εἶνε ἡ ιδική μου εύτυχία, καὶ ἂν ἡναγκάσθη ἐπ' ὅλιγον νὰ τὴν ἀποφύγω, διότι ἐπρεπε, ἔρχομαι ὅμως τόρα νὰ τὴν ἐπανεύρω πάλιν ἐδῷ, μακρὰν τοῦ κόσμου, εἰς τὸν ἥσυχον αὐτὸν παράδεισον τῆς ζωῆς.

'Ανεσήκωσε τέλος τὸ πρόσωπόν της καὶ μ' ἐκύτταξε μὲ τὸ καθαρὸν βλέμμα της ὡς νὰ μὲ ἡρώτα ποῖον ἥτο τῶν λόγων μου τὸ συμπέρασμα.

— Σ' ἀγαπῶ, ἀπεκρίθην εἰς τὴν ἄφωνον ἐκείνην ἐρώτησιν, ἀντλήσας ὅλην τὴν τόλμην δοῦ ύπελείπετο ἐν τῇ ψυχῇ μου, σ' ἀγαπῶ! Δὲν τὸ ἐννόησες λοιπόν, δὲν τὸ ἐμάντευσες αὐτὸ τόσον καιρόν; Σ' ἀγαπῶ ἀπὸ τὴν πρώτην ἐκείνην ἡμέραν, ὅπου σὲ εἶδα ἐδῶ εἰς αὐτὸ τὸ ίδιον κιόσκι στολισμένην μὲ τὰ ῥόδα καὶ τὰ κεράσια... Σ' ἀγαπῶ!...

Τὸ κέντημα εἶχε πέση ἀπὸ τὰς χειράς της· μ' ἐκύτταξε κατὰ πρόσωπον ἀκινητοῦσα ὡς νὰ τὴν ἐμέθυσε τὸ ἄρωμα τῶν λόγων μου.

— Καὶ ὅμως ἐφύγατε! εἶπε μὲ παράπονον.

— Ερυγα, διότι ἐπρεπε νὰ φύγω· ἐδῶ ἥξευρες διατί ἐφύγα, καὶ θὰ τὸ μάθης μετ' ὄλιγον, δὲν θὰ μου ὡμίλεις ἔτσι· ἐφύγα διὰ νὰ ἐπιστρέψω καὶ νὰ μείνω εύτυχής... ἀν μ' ἀγαπάζες...

'Ανέλαβεν εὐθύνς ἡ ὄψις της τὴν συνήθη εύθυμιάν:

— "Αν τὸν ἀγαπῶ; εἶπεν ἐρυθρώσα, ἂν τὸν ἀγαπῶ; . . . ωστὲν νὰ μὴν τὸ ἔευρη τάχα ὁ ἀνόητος...

Τι ἄλλο θὰ ἔκαμνες εἰς τὴν θέσιν μου, παρακαλῶ, παρὰ νὰ κλείσης μ' ἐν φίλημα τὸ χαριτωμένον ἐκεῖνο στόμα;

Πόσον ἐπεθύμησα νὰ σὲ εἶχα ἐδῷ πλησίον μου κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτάς· ἡ φιλία περικυλούσσα τὸν ἔρωτα ἀποτελεῖ τὴν χαριστέραν ἀνθοδέσμην. 'Αλλὰ θὰ ἔλθης, ὅταν ἡ εύτυχία μου θὰ φίλασῃ εἰς τὸ κατακόρυφον σημεῖον, θὰ ἔλθης.

'Η Ἀμαρυλλίς μου—θὰ τὴν ὄνομαζω πάντοτε μὲ αὐτὸ τὸ ὄνομα, τὸ ὄποιον ἀρέσκει καὶ εἰς τὴν ιδίαν—ή 'Αμαρυλλίς μου ἐτοίμασε τὴν ἐγχώριον στολὴν μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ τὴν φορέσῃ, ὅταν θὰ εἶνε νύμφη. Δι' αὐτὸ μοῦ εἶχεν εἰπῆ ἡ πονηρά, ὅταν τὴν ἡρώτησα ἄλλοτε: διατί ἐτοίμαζει τὴν στολὴν: τί σᾶς μέλει; Θὰ ἔλθης καὶ θὰ τὴν ιδῆς· καὶ νύμφη ἀκόμη θὰ εἶνε ἀληθινὴ 'Αμαρυλλίδι!

Ο θεός μου, εὕθυμος πλέον ἡ ἄλλοτε, μᾶς ἔλεγε σήμερον εἰς τὸ πρόγευμα ὅτι ἡ εύτυχία, ὅπως ἡ περιουσία, δύναται ν' ἀποκτηθῇ κατὰ δύο τρόπους: ἡ ἐκ τύχης καὶ συμπτώσεως ἡ διὰ κόπων καὶ φροντίδων· καὶ ὅτι ὅπως πολυτιμοτέρα καὶ ἀσφαλεστέρα περιουσία εἶνε ἡ μετὰ κόπων πολλῶν καὶ φροντίδων ἀποκτηθεῖσα, οὕτω καὶ εύτυχία πολύτιμος καὶ ἀσφαλής εἶνε ἔκεινον, ἡτις μᾶς ἐστοίχισε πλείονας ταλαιπωρίας καὶ βάσανα. 'Εκοπίασα τάχα τόσον ὑπὲρ τῆς ιδικῆς μου εύτυχίας, ὥστε νὰ εἶμαι βέβαιος περὶ τῆς διαρκείας αὐτῆς;»

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΙΝΗΣ

ΥΠΟΔΟΥΛΟΥ ΕΛΛΗΝΟΣ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

[Συνέχεια καὶ τέλος· ἵστε προηγούμ. φύλλον.]

11 'Ιανουαρίου.

'Ησυχία ἄκρα ἐρημώσεως, σιγὴ τρομακτικὴ πέριξ ἡμῶν· ὅπως, κατὰ τὰ δημάδη ἄσματα, οἱ εὐρισκόμενοι εἰς τὸν Κάτω κόσμον δὲν εἰζεύρουν τὶ γίνεται εἰς τὸν Ἐπάνω, ἀπὸ τὸν Ἄδην μᾶς ἀγνοοῦμεν τὶ συμβαίνει τριγύρω ἡμῶν· ἐνῷ συνήθως, ἀπὸ ταῦλα χωρία ἔρχονται τόσον συχνά εἰς τὴν πόλιν μας, τώρα οὐδεὶς φαίνεται· ἀλλ' ὅταν εἶναι βροχὴ οἱ κοχλίαι μαζεύονται εἰς τὸ κέλυφός των, καὶ μόνον ὅταν λάμψῃ ὁ ἥλιος εἴρερχονται ἐπὶ τῆς χλόης· τώρα δὲ μαίνεται δεινή καταγίς...

Τὰ μεσανυκταὶ οἱ φρουροὶ τῆς παρὰ τὴν πύλην τοῦ τείχους τάμπιας ἀκούουσιν βήματα,